

10. Державна служба статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
11. Головне управління статистики у Запорізькій області. URL: <http://www.zp.ukrstat.gov.ua>.
12. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. URL: <https://smida.gov.ua>.
13. Череп А.В., Корженевська В.М. Роль та значення антикризового управління в діяльності підприємства. *Вісник Запорізького національного університету: збірник наукових праць. Економічні науки*. 2015. №3(27). С. 16-24.

УДК 658.11.001.76 (477)

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Щебликіна І.О., к.е.н., доцент, *Щебликіна З.В., ст. викладач, Баран О.М.

Запорізький національний університет

Україна, 69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66

**Мелітопольський державний педагогічний університет ім. Б. Хмельницького*

Україна, 72300, м. Мелітополь, вул. Гетьманська, 20

innasheblykina@gmail.com, kseniya29061995@ukr.net

Стаття присвячена аналізу сучасного стану інноваційного розвитку промислових підприємств України та дослідженню проблем стратегічного інноваційного розвитку. Обґрунтовано значення інноваційного розвитку для країни та підприємств. Визначено фактори, які впливають на прибутковість від реалізації інновацій. Розглянуто співвідношення ефективності та ефекту від інноваційного розвитку; висвітлено результати різних видів інноваційного ефекту. Досліджено світовий досвід розвитку інновацій на прикладі країн із високим індексом інноваційності, зокрема, США. Зазначено, що розвиток інновацій та стимулювання інноваційної діяльності є пріоритетним напрямом державної політики США. Досліджено, що велика роль в інноваційній діяльності належить американським університетам, значна частина з яких посідає перші місця у світових рейтингах. Визначено зв'язок, який існує між розміром підприємства та рівнем його інноваційності. Здійснено аналіз інноваційної діяльності промислових підприємств України за напрямками проведених інновацій. Досліджено інноваційну активність підприємств за регіонами та за видами економічної діяльності. Проаналізовано ефективність інноваційного розвитку промислових підприємств України. Розглянуто джерела фінансування інновацій підприємств. Встановлено, що основним джерелом фінансування інноваційних витрат є власні кошти підприємств. Визначено зростання ролі місцевих бюджетів у процесі фінансування інноваційної діяльності вітчизняних підприємств. Визначено проблеми інноваційного розвитку промислових підприємств України, котрі заважають активній інноваційній діяльності. На основі проведеного аналізу інноваційної діяльності промислових підприємств України, виокремлення проблем та тенденцій їхнього інноваційного розвитку, запропоновано заходи на загальнодержавному рівні щодо покращення інноваційної діяльності. Також запропоновано створення інноваційної стратегії розвитку для промислових підприємств України.

Ключові слова: інновація, інноваційний розвиток, інноваційна діяльність, ефект інноваційного розвитку, стратегія, науково-дослідні роботи.

MODERN STATE AND PROBLEMS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT IN THE SYSTEM OF STRATEGIC MANAGEMENT OF ENTERPRISES OF UKRAINE

Shcheblykina I.A., Ph.D., associate professor, *Shcheblykina Z.V., senior teacher, Baran K.M.

Zaporizhzhya national university

Ukraine, 69600, Zaporizhzhya, Zhykovsky str., 66

**Melitopol state pedagogical university by B. Khmelnytskyi*

Ukraine, 72300, Melitopol, Getmanska str., 20

The article is devoted to the analysis of the current state of innovation development of industrial enterprises of Ukraine and research of problems of strategic innovation development. The significance of innovation development for the country and enterprises is substantiated. The factors that influence the profitability from the implementation of innovations are determined. The relationship of efficiency and effect from innovation development is considered; the

results of different types of innovative effect are highlighted. The world experience of innovation development on the example of countries with a high index of innovation, in particular, the USA is investigated. It is noted that the development of innovations and stimulation of innovation activity is a priority direction of USA state policy. It was investigated that a significant role in innovation activity belongs to American universities, a significant part of them ranked first in world rankings. It is noted that the national innovation system of the USA is one of the most developed and effective in the world - firstly, the model of triple spiral (universities - small business - the state) operates; second, the experience of creating innovative techno-polises has shown that the practical use of innovation is the main factor for the success of any company; thirdly, the awareness at the state level of the importance of innovation for the development of all spheres of the country's life and the acquisition of leadership in the world market. The connection between the size of an enterprise and its level of innovation is determined. The analysis of innovative activity of industrial enterprises of Ukraine according to the directions of innovations carried out. Innovative activity of enterprises by regions and by types of economic activity is explored. The efficiency of innovation development of industrial enterprises of Ukraine is analyzed. Sourcing innovations of enterprises are considered. It is set that a basic sourcing innovative charges is an own money of enterprises. Certainly growth of role of local budgets in the process of financing of innovative activity of domestic enterprises. Certainly problems of innovative development of industrial enterprises of Ukraine, which interfere with active innovative activity. On the basis of the conducted analysis of innovative activity of industrial enterprises of Ukraine, selection of problems and their innovative progress trends, measures are offered at national level in relation to the improvement of innovative activity. Creation of innovative strategy of development for the industrial enterprises of Ukraine is also offered.

Key words: innovation, innovation development, innovation activity, innovation development effect, strategy, research work.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

У сучасних умовах інновації та інноваційна діяльність набувають все більшого значення для економічного розвитку будь-якої країни і успішної фінансово-господарської діяльності підприємств усіх форм власності, адже це основа придбання і збереження конкурентних переваг.

Інновації забезпечують компанії конкурентними перевагами, які можуть бути як операційними, тобто підвищувати поточну ефективність діяльності підприємства (зниження собівартості, розширення ринку і т.п.), так і стратегічними, що формують неповторність організації.

Сучасний інноваційний стан підприємств України підтверджує необхідність впровадження нових способів розвитку інноваційних процесів, адже частка кінцевої реалізації інноваційної продукції вітчизняних підприємств досить низька. Тому аналіз сучасного стану інноваційного розвитку підприємств України є досить актуальним, адже дозволить нам виявити проблеми та визначити перспективні напрями роботи.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Теоретичним і практичним аспектам ефективності інноваційної діяльності присвячені праці зарубіжних та українських вчених: Т. Брайдана, Б. Санто, О. Азаряна, М. Войнаренко, П. Друкер, С. Ілляшенко, Г. Яловий, С. Ямпольський, Н. Дехтяр, Л. Нікіфорової та інших.

Серед вітчизняних науковців, які займалися аналогічною проблематикою, можна відзначити О. Азаряна [1], який досліджує механізм стратегічного управління інноваційним розвитком, теоретичні засади управління інноваційним розвитком та формування національної інноваційної системи. Обґрунтовано й розроблено підходи до управління інноваційним розвитком вітчизняних підприємств.

А. Булава [2] досліджує закордонний досвід формування інноваційної економіки та розвиток людського капіталу на прикладі США.

М. Войнаренко, С. Зінченко, С. Злепко, О. Тарута [3] запропонували інноваційні стратегії управління підприємством за умов глобалізаційних процесів.

Н. Дехтяр, Н. Пігуль, О. Люта [4] у працях досліджують систему фінансового забезпечення інноваційного розвитку промислових підприємств в Україні, обґрунтовують необхідність

формування механізму управління фінансовим забезпеченням інноваційної складової діяльності підприємства.

Праці І. Колодяжної [5] присвячені дослідженню джерел фінансового забезпечення інноваційної діяльності суб'єктів господарювання та можливостям розширення джерел власних фінансових ресурсів підприємств для активізації їхньої інноваційної діяльності.

Л. Нікіфоровою [6] розроблено базову теоретико-ігрову модель для ефективного механізму інноваційного зростання економіки України. Доведено необхідність вмотивованого законодавчого закріплення такого механізму за рахунок випуску високотехнологічної продукції. Сформовано та обґрунтовано механізм дії закону про інноваційне зростання економіки країни. В його основу закладено вмотивованість: 1) підприємств, що займаються розробкою чи впровадженням інноваційної продукції, 2) держави як одного із основних гравців на ринку інновації.

О. Ратушняк [7] у працях приділяє увагу питанням стану інноваційної діяльності промислових підприємств України та пропонує заходи щодо стимулювання інноваційної активності підприємств.

М. Чорна, С. Глухова [8] висвітлюють розвиток теоретичних положень і розробок методичного та практичного інструментарію оцінки ефективності інноваційної діяльності підприємств, досліджують взаємозв'язок базових понять теорії інновацій, обґрунтовують систему оцінки впливу чинників на інноваційну діяльність підприємства, пропонують методичний підхід до оцінки результативності інноваційної діяльності підприємств.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Поряд з великою кількістю наукових праць, присвячених питанням розвитку та реалізації інноваційного потенціалу підприємств, вважаємо за необхідне здійснити дослідження сучасного стану інноваційного розвитку підприємств та виділити проблеми, що заважають активному інноваційному розвитку.

Мета статті полягає в дослідженні сучасного стану інноваційної діяльності підприємств України, визначенні проблем інноваційного розвитку та заходів щодо його покращення.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Інноваційна діяльність призводить до підвищення конкурентних переваг як країни, так і підприємства. Це видно хоча б на прикладі того, що, якщо підприємство впроваджує у виробництво новий інноваційний продукт, який користується попитом, то це призводить до підвищення його конкурентоспроможності серед інших організацій, котрі знаходяться в цьому ж сегменті ринку, внаслідок чого з'являється можливість створення монополії та отримання надприбутку. Підприємства-конкуренти своєю чергою намагатимуться конкурувати шляхом розробки та впровадження власних інноваційних ідей з метою знизити вплив монопольних структур. Інноваційна діяльність є основою забезпечення виробничої, інформаційної та економічної безпеки, а також укріплення обороноздатності країни [1].

Варто розуміти необхідність переходу до інноваційного розвитку країни, а отже, і всіх підприємств України. У 2009 році в Україні була розроблена «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів». Результатом реалізації Стратегії має стати становлення в Україні інноваційної моделі її економічного й соціального розвитку, підвищення ефективності використання інтелектуального потенціалу країни, всіх її людських і природних ресурсів, забезпечення підвищення конкурентоспроможності національної економіки, досягнення стабільного сталого розвитку і підвищення добробуту громадян. Затверджена Стратегія має створити можливості для

успішного просування України по шляху прогресивного розвитку економіки й суспільства, заснованих на знаннях [9].

Інноваційний розвиток підприємства – це ключова складова підвищення прибутковості та ефективності його діяльності. Інноваційна діяльність – це вид діяльності, котра пов’язана з розробкою та впровадженням нових результатів наукових досліджень та науково-технічних досягнень в нові чи удосконалені продукти та послуги, а також технологічні процеси виробництва товарів та послуг. Інноваційна діяльність включає в себе комплекс наукових, технологічних, організаційних, комерційних, маркетингових та фінансових заходів [1].

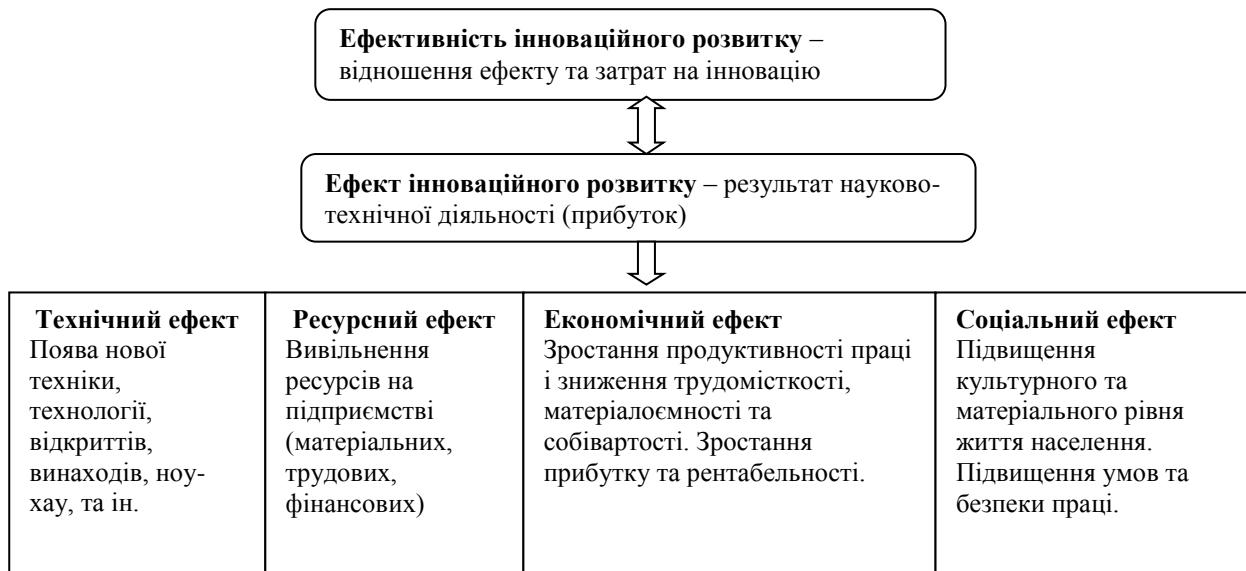

Рис. 1. Ефективність інноваційного розвитку підприємства

Ефективність інноваційного розвитку підприємств визначає співвідношення двох факторів: прибуток організації та витрати на інновації.

На прибутковість від реалізації інновацій впливають такі фактори:

- науково-технічний потенціал;
- наявність інвестицій та ресурсів;
- ефективна та прогресивна система управління;
- розмір підприємства та кількість працівників;
- маркетингова діяльність.

Розглянемо ефективність інноваційного розвитку підприємства (рис. 1).

Розглянувши рис. 1, відмітимо, що інноваційний розвиток підприємства безпосередньо пов’язаний з її інвестиційною діяльністю. Адже для купівлі нової технології, ресурсів та для результативності науково-дослідницьких робіт потрібні значні грошові кошти.

Звернемося до світового досвіду країн з високим розвитком інновацій, а саме США. Сьогодні Сполучені Штати Америки є загально визнаним лідером в інноваційній діяльності та випуску високотехнологічної продукції. Найбільші бізнес-гіганти з мільярдними показниками прибутку, такі як Apple, Google, Microsoft, IBM, Amazon, BMW визнаються самими інноваційними компаніями світу і розташовуються на американському континенті [2].

Перше, про що варто зауважити, – що розвиток сфери високих технологій і стимулювання інноваційної діяльності завжди було пріоритетним напрямком державної політики США. Американські компанії давно зрозуміли, що успішне майбутнє стоїть за інноваціями, також як і високі прибутки в довгостроковій перспективі. У цій ситуації, коли підприємства самі

розуміють значущість інноваційної діяльності, роль держави зводиться до того, щоб всіляко допомагати зміцнювати цей зв'язок між бізнесом та інноваціями, виконуючи свої традиційні функції в законодавчій, фінансовій та управлінській сферах [2]. Однак інноваційний потенціал США тримається не тільки на різного роду компаніях.

Значна роль в інноваційній діяльності належить університетам. Сьогодні в Штатах діє приблизно 150 вищих навчальних закладів, значна частина з яких займає перші місця у світових рейтингах. Саме в університетах зосереджені основні дослідження в галузі фундаментальної науки і значна частина прикладних досліджень. Університети мають великі фінансові ресурси, володіючи земельними володіннями і значними фінансовими фондами.

Інноваційна система США стала діяти таким чином, що університети крім своєї освітньої функції, тобто підготовки висококваліфікованих фахівців, можуть створювати у своїх стінах інновації, розробляти нові високотехнологічні проекти, взаємодіючи з бізнесом і державою, і найголовніше, отримувати прибуток від своїх досліджень. Взаємодія цих трьох інститутів: держави, бізнесу і науки в особі університетів, – на кожному етапі створення інноваційного продукту отримало назву моделі «потрійної спіралі», яка стала характерною для інноваційної системи США.

Розуміння інновацій як головної рушійної сили для розвитку підприємства і отримання довгострокової комерційної вигоди є характерним для американської інноваційної системи, яка надає перевагу практичному використанню результатів наукових досліджень, а не поясненню наукових теорій.

Отже, національна інноваційна система США є однією з найбільш розвинених і стабільних у світі по ряду причин. По-перше, дія моделі потрійної спіралі, при якій університети поряд з малим бізнесом отримують комерційну вигоду від створених ними інновацій і стають головною рушійною силою для розвитку економіки країни. По-друге, досвід створення Кремнієвої Долини показує, що практичне використання інновацій є головним чинником для успішної діяльності компанії. І по-третє, ключову роль відіграє усвідомлення значущості інновацій для розвитку всіх сфер життя країни і придбання лідерства на світовому ринку.

Зараз інноваційний досвід США переймають й інші країни, які активно розвиваються (Китай, Республіка Корея, Ізраїль і т.ін.) У XXI ст. ці країни ставлять на чільне місце розвиток інноваційної інфраструктури, людського капіталу, особливо його інтелектуальної, організаційної складової. Зокрема, у Китаї сьогодні активно функціонують кілька сотень інноваційних промислових зон (зон розвитку), спочатку створених за типом американської Кремнієвої Долини, які дають країні мільярди доларів прибутків і експортної виручки [2].

Розглянувши досвід США як успішної, інноваційно розвиненої держави, підсумуємо, що держава повинна створювати сприятливі умови для розвитку інновацій. Адже інноваційний розвиток підприємств напряму залежить від дій та заходів держави у цій сфері.

Варто зауважити, що частка інноваційних підприємств в розвинутих країнах світу сягає 40-50%, а в деяких галузях 70-80% [2].

Щодо розвитку інновацій України слід відзначити, що існує прямий зв'язок між розміром підприємства і його рівнем інноваційності, оскільки для впровадження інновацій необхідно мати певну кількість персоналу, задіяного у виконанні наукових досліджень і розробок. Відповідно в Україні за 2014-2016 рр. найвища частка як технологічно інноваційних, так і нетехнологічно інноваційних підприємств була серед великих підприємств.

Загалом в Україні у 2016 р. інноваційною діяльністю в промисловості займалися 834 підприємства (табл. 1). У 2017 р. інноваційною діяльністю в промисловості займалися 759 підприємств, або 16,2% обстежених промислових [10].

Таблиця 1 – Інноваційна діяльність промислових підприємств за напрямками проведених інновацій

	2014 рік		2015 рік		2016 рік	
	Усього	У % до загальної кількості	Усього	У % до загальної кількості	Усього	У % до загальної кількості
Кількість підприємств, що займалися інноваційною діяльністю	1609	16,1	824	17,3	834	18,9
у т.ч. витрачали кошти на внутрішні НДР	189	1,9	151	3,2	232	5,2
Зовнішні НДР	94	0,9	70	1,5	103	2,3
Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення	993	9,9	467	9,8	590	13,3
Придбання інших зовнішніх знань	83	0,8	32	0,7	74	1,7
інші	140	1,4	210	4,4	368	8,3

Відповідно до даних табл. 1, кількість підприємств, які займалися інновацією у 2016 році зросла на 1% порівняно з попереднім роком і становила 834 підприємства. Порівняно з 2014 р. зниження показника становить 48,2%. Проте витрачали кошти на внутрішні та зовнішні науково-дослідні роботи у 2016 р. – 232 і 103 підприємства відповідно, що перевищує аналогічні показники за попередні роки. Кількість підприємств, які займалися придбанням машин, обладнання та програмного забезпечення, зовнішніх знань має тенденцію до зниження. Проте аналіз структури інноваційної діяльності підприємств свідчить про зростання питомої ваги цих показників.

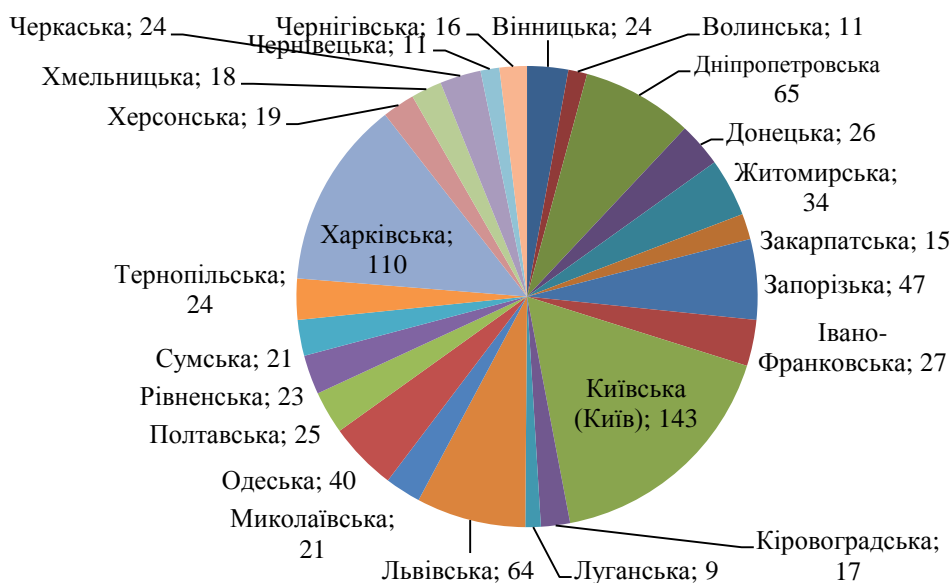

Рис. 2. Інноваційна активність підприємств за регіонами у 2016 році

Щодо напрямів інноваційної діяльності підприємств України у 2016 році 13,3% підприємств із технологічними інноваціями придбали машини, обладнання та програмне забезпечення для виробництва нових або значно поліпшених продуктів та послуг. Майже третина здійснювали діяльність для запровадження нових або суттєво вдосконалених продуктів або процесів, таку як техніко-економічне обґрунтування, тестування, розробка програмного забезпечення для поточних потреб, технічне оснащення, організація виробництва тощо.

Розглянемо інноваційну активність підприємств за регіонами (рис. 2).

Найбільш інноваційно активні підприємства України зосереджені в регіонах: Харківський, Тернопільський, Миколаївський, Запорізький, Івано-Франківський, Одеський, Житомирський, Львівський, Чернівецький, Херсонський регіони та м. Київ. Найбільш інноваційно активні підприємства за видами економічної діяльності – це підприємства з виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів (53,8%), комп'ютерів, електронної та оптичної продукції (34,0%), напоїв (25,9%), електричного устаткування (25,2%), автотранспортних засобів (37,1%), хімічних речовин і хімічної продукції (25%), коксу та продуктів нафтопереробки [11].

Протягом 2016 р. на інновації підприємства витратили 23,2 млрд грн, зокрема на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення –19,8 млрд грн, на внутрішні та зовнішні науково-дослідні розробки –2,4 млрд грн, на придбання існуючих знань від інших підприємств або організацій – 0,1 млрд грн та 0,9 млрд грн – на іншу інноваційну діяльність (включаючи проектування, навчання, маркетинг та іншу відповідну діяльність (інші витрати) [10].

У 2017 р. на інновації підприємства витратили 9,1 млрд грн, у т.ч. на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення – 5,9 млрд грн, на внутрішні та зовнішні науково-дослідні розробки – 2,2 млрд грн, на придбання інших зовнішніх знань (нових технологій) – 0,02 млрд грн. та на інші роботи, пов'язані зі створенням та впровадженням інновацій – 1,0 млрд грн [11].

Найбільше коштів витрачено підприємствами Дніпропетровської, Харківської, Вінницької областей та м. Києва; серед видів економічної діяльності – підприємствами металургійного виробництва, добування природного газу, виробництва харчових продуктів, машин та устаткування, виробництва автотранспортних засобів.

Проаналізуємо основні джерела фінансування інноваційних витрат промислових підприємств у 2014-2016 рр. (табл. 2).

Таблиця 2 – Основні джерела фінансування інноваційних витрат

	2014 рік		2015 рік		2016 рік	
	млн. грн.	у %	млн. грн.	у %	млн. грн.	у %
Усього	7695,9	100,0	13813,7	100,0	23229,5	100,0
У т.ч. за рахунок коштів власних	6540,3	85,0	13427,0	97,2	22035,9	94,9
Державного бюджету	344,1	4,5	55,1	0,4	178,9	0,8
Місцевих бюджетів	5,7	0,1	38,4	0,3	99,2	0,4
Позабюджетних фондів	32,9	0,4	1,4	0,0
Вітчизняних інвесторів	8,2	0,1	74,3	0,6	134,4	0,6
Іноземних інвесторів	138,7	1,8	58,6	0,4	23,4	0,1
Кредитів	561,1	7,3	113,7	0,8	626,0	2,7
Інших джерел	64,9	0,8	45,1	0,3	131,6	0,5

Основним джерелом фінансування інноваційних витрат залишаються власні кошти підприємств – 22035,9 млн грн (або 94,9% загального обсягу витрат на інновації) у 2016 р. Фінансування з джерел державного бюджету країни значно скоротилось – з 344,1 млн грн. у 2014 р. до 178,9 млн грн у 2016 р., тобто на 48%. Проте фінансування з місцевих бюджетів є позитивним фактором, адже вказує на зацікавленість місцевих органів у інноваційному розвитку промисловості. У 2016 році фінансування з місцевих бюджетів збільшилось на 158,3% відносно до 2015 р. завдяки децентралізації податкових зборів та на 1640% порівняно з 2014 р. Критичною є незацікавленість іноземних інвесторів у розвитку інноваційної діяльності вітчизняних підприємств. Так, у 2016 р. сума джерел фінансування інноваційних витрат промислових підприємств України зменшилася на 60,1% в порівнянні з 2015 р. та на 83,1% порівняно з 2014 р. Це можна пояснити несприятливим інвестиційним кліматом країни внаслідок розгортання військових дій, зростання напруження у суспільстві, політичної та економічної криз. Україні потрібно проводити реформи, створювати

сприятливі умови для притоку інвестиційних коштів, що своєю чергою підвищить інноваційний розвиток підприємств [11].

Підсумуємо: питома вага підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, у 2016 році склала 18,9%, що на 1,54% більше, ніж попереднього року. Хоч і спостерігається позитивна динаміка приросту кількості інноваційно активних підприємств, але сучасні складні глобалізаційні процеси вимагають більш швидких змін.

У 2017 р. 450 промислових підприємств, які здійснювали інноваційну діяльність, реалізували інноваційної продукції на 17,7 млрд грн. Серед таких підприємств 39,8% експортували її на 5,5 млрд грн. Майже кожне четверте підприємство реалізовувало нову для ринку продукцію, обсяг якої становив 4,5 млрд грн. (на експорт – 41,5%). Значна кількість підприємств (83,8%) реалізувала продукцію, що була новою виключно для підприємства, на 13,2 млрд грн. (27,7% поставок такої продукції було за кордон). У результаті інноваційної діяльності 8 підприємств створили нові технології, 59 із яких передано іншим підприємствам, зокрема, 2 – за межі України [12].

Питома вага загального обсягу витрат у ВВП становила 0,45%, у тому числі за рахунок коштів державного бюджету – 0,16%. За даними 2016 р., частка обсягу витрат на НДР у ВВП країн ЄС-28 у середньому становила 2,03%. Більшою за середню частка витрат на дослідження та розробки була у Швеції – 3,25%, Австрії – 3,09%, Німеччині – 2,94%, Данії – 2,87%, Фінляндії – 2,75%, Бельгії – 2,49%, Франції – 2,25%, меншою – у Македонії, Латвії, Румунії, Кіпрі та Мальті (від 0,43% до 0,61%) [12].

ВИСНОВКИ

Здійснивши аналіз інноваційного розвитку промислових підприємств України, виділимо основні проблеми, котрі заважають активному інноваційному розвитку промислових підприємств України:

- відсутність дієвого законодавства, котре регулює ведення інноваційної діяльності на підприємстві;
- недостатність фінансування інноваційної діяльності у зв'язку з високою вартістю впровадження нововведень. Висока частка фінансування за рахунок кредитних коштів;
- мала зацікавленість іноземних інвесторів у інноваційному розвитку українських підприємств;
- відсутність у вітчизняних підприємств сучасної бази для впровадження розробок за причиною зносу чи відсутністю необхідно устаткування;
- тривалий термін окупності нововведень;
- відсутність кадрів, які спроможні ефективно керувати інноваційними процесами. Кадрова проблема присутня на всіх рівнях, як країни, так і окремих підприємствах;
- несприятливі для ведення підприємницької діяльності умови: інфляція, військові дії на території країни, низька платоспроможність населення.

Розглянуті вище проблеми та тенденції інноваційного розвитку промислових підприємств дозволяють запропонувати ряд заходів, насамперед з боку державної політики:

- впровадити цілеспрямовану інвестиційну політику, котра базуватиметься на активізації нововведень;
- створити сприятливі інституційні умови для інноваційного розвитку підприємств: удосконалити механізми фінансування інновацій та запровадити пільговий режим здійснення інноваційної діяльності;
- запровадити засоби захисту національного ринку, заохочувати підприємців до їхнього розвитку;
- створити привабливий інвестиційний клімат.

Для підтримки інноваційного розвитку діяльності промислових підприємств необхідно вирішити комплекс проблем. Для цього необхідно забезпечити тісну співпрацю держави та інноваційного бізнесу. Варто вирішити питання, котрі пов'язані з формуванням ефективної співпраці між окремими інноваційними підприємствами на ринку, а також створити конкурентоспроможну інфраструктуру та дієву нормативно-правову базу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Азарян О.М. Механізм стратегічного управління інноваційним розвитком : монографія / за заг. ред. О.А. Біловодської. Суми : Університетська книга, 2010. 431 с.
2. Булава А.С. Опыт США в формировании инновационной экономики и развитии человеческого капитала. *Международный студенческий научный вестник*. 2017. № 3. С. 88-90.
3. Войнаренко М.П., Зінченко С.Г., Злепко С.М., Тарута О.О. Інноваційні стратегії управління підприємством за умов глобалізації : монографія. Хмельницький : ХНУ, 2011. 174 с.
4. Дехтяр Н.А., Пігуль Н.Г., Люта О.В. Механізм управління фінансовим забезпеченням інноваційної діяльності підприємств. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Економічні науки*. Херсон, 2014. Вип.7. Ч.5. С.9-13.
5. Колодяжна І.В., Борблік К.Е. Джерела фінансування інноваційної діяльності підприємств України. *Економіка і суспільство*. Мукачєво, 2017. Вип. 9. С.448-453.
6. Нікіфорова Л. О. Теоретико-ігрова модель для вмотивованого законодавчого закріплення механізму інноваційного зростання економіки країни за рахунок випуску високотехнологічної продукції. *Економіка та держава*. 2014. № 11. С. 63-67.
7. Ратушняк О. Г., Лялюк О. Г. Аналіз інноваційної активності промислових підприємств України. *Вісник ХНУ. Серія «Економічні науки»*. 2015. № 2, т. 1. С. 132-135.
8. Чорна М.В., Глухова С.В. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємств : монографія. Харків : ХДУХТ, 2012. 210 с.
9. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів. URL:<http://kno.rada.gov.ua/uploads/documents/36380.pdf> (дата звернення: 15.08.2018).
10. Головна сторінка Державного комітету статистики України. Наукова та інноваційна діяльність. URL:<http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 28.07.2018).
11. Головна сторінка Державного комітету статистики України. Інноваційна діяльність підприємства за період 2014-2016 рр. Статистичні спостереження. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 28.07.2018).
12. Головна сторінка Державного комітету статистики України. Доповідь «Здійснення наукових досліджень і розробок в Україні» 2017 рік. URL:<http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 28.07.2018).